

Nro. 45.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Juniús 6-ik napján
1806-ik esztendőben.

B é t s.

Az Ur napi szent Proczeszsióinak fényes és id-
vességes szolennitássai, a' Római Catholica Szent-
egyháznak bévett rendtartásai szerént, annyival di-
tsőssegebb méltósággal menének véghez itten teg-
nap, hogy az időnek kellemetessége is, a' melly
választva sem lehetett volna szebb, mintégy hivo-
gatta a' hiveket az ezen buzgó isteniszolgálaton való
megjelenésre és az abból való részvételre. Fénye-
sítette ezt a' nagy számú tisztviselőkön és a' min-
den rendű 's rangú sokaságon kívül, mindenek fe-
lett a' Felséges Udvarnak pompás udvarnokjaival
's Testörzöivel, 's nevezetesen a' sok ezer polgár-
katonasággal egygyütt való jelenléte, a' melly pol-

gárkatonaságról meg lehet vallani, hogy rész szerént a' Frantziáknak itt létek alatt, rész szerént az ólta, oly számmal, oly rendel, és intézettel lábra állították magokat, a' milyen lában a' mostani emberkor emlékezetére még nem állottak. — A' szép idő azonban tsak a' buzgolkodóknak vala kedvező, mint hogy' délutánni 3 óratájban az esső meg eredvén szép sűrűen késő estvig esett, és a' Bétsi véghetetlen sokaságot, minden Augarteni, Práteri, Schönbruni, 's egyéb mezei időtöltéseiben meggátolta.

A' *Schönbrunni* vadas kertben egy Bengalai fene Tigrisnek 's egy nyöstény mészáros - kutyaköjöknek egy rekeszben való barátságos egygyüttlakásoknak nézésével, most szokta mulatni magát a' közönség. Ezt a' Tigris, vérevett marhának nyers húzával taplálják ugyan közönségesen: hanem mikor bizonyos szemfájás jön rá, akkor vetnek - bé eleven állatotskákat élelmére, a' mellyeknek melegvérektől meggyógyúl a' szeme. Ilyen állapotjában vetettek - bé hozzá nem rég egy kutyaköjköt. A' nagy vad éppen akkor, a' fejét első lábaira fektetvén, tsendesen nyugodott, 's nem kapott azonnal hozzá a' kutyaköjökhöz. Ez az alatt bátorságot vévén, jádзи módra közeléb ment a' vadhoz, büzőlgetni 's végre fájos szemit nyalogatni kezdette, a' melly olyan jól esett a' vadnak, hogy a' helyet hogy a' kutyaköjköt felfalta volna, nyájasan hizelkedett néki. Így telvén el néhány napok, 's a' kutyaköjök az alatt is gyakran nyalogatván a' Tigris szemét, azt szerentsésen meggyógyította, 's ezen szolgálatja által a' fene vad barátságát úgy megnyerte, hogy az eledelt a' mellyet a' gondviselők hozzájuk bétesznek nem is illeti addig, míg a' kis kutyája abból tettzése szerént jól nem lakik, hanem azt

is meg engedi néki, hogy úgy játszodozzon velle, mint a' nagy kutyákkal szoktak a' köjkök.

Magyar Ország.

* *Nagy Várad* Május 19-kén. Hogy a' Nemes szivnek, mindenkor Nemesek szoktak lenni tselekedetei, élő bizonyság ebben, Feő Tisztelendő *Laitsák Ferentz Ur*, a' Nagy Várad Megyebéli neven-dék papság' fő nevelője, és előljárója, e' következendő, el-felejtethetlen tetteire nézve: A' minapában emlétődött már a' Magyar Kurirban, hogy azon Istenben boldogult, néhai Nagy lelkű Feő Tisztelendő, Nagy Várad Canonok, és Bihari Apátur Püspöky Ferentz Ur, minden javait másoknak jó példájokra tsupán tsak a' szegényeknek, árváknak, és ügyefogyottaknak, hagyta légyen Testamentomában; egyszersmind hozzá adván, hogyha a' Testamentomjában elől számlált Summán felyül, valami maradna, arrul titulált *Laitsák Ferentz Ur* az ő előtte, már esméretes nemes szivéhez képest, tehessen rendelést. Maradott is 24000 forint, mely summáruul mitsoda rendeléseket tett légyen, több izben említet *Laitsák Ferentz Ur*, méltó hogy a' Világ eleibe terjesztődjön: t. i. 1-ször A' mostanában készüendő Bihar Vármegyei szegények házára, vagy is Lazarétumra, 5000 forint Capitalist, 2-ször a' Nagy Várad Megyében fel állítandó, Triviális, vagy is falusi oskolák számára, tiz ezer forint Capitalist, 3-szor a' Localis Káplányoknak eddig vólt Subsistentiájok' meg jobítására, hét ezer forint Capitalist, 4-szer A' Nagy Várad Királyi Akadémiának, Physicalis experimentumokra ezer forint Capitalist. 5-ször Mind a' két Várad Városának' Parochialis Templomában, hogy ott Vasárnap és mas innepnap, gyermekek tanítási alkalm:

matosságaival, imádtáságos Könyvetskék, és Képek osztogattassanak, a' jó felelőknek, ismét ezer forint Capitálist, adot Nemes lelke.

Es így ezekkel, meg felelt ezen nemes szivű pap, mind az Anyaszentegyház, mind pedig régi Királyaink intézeteiknek. Meg mutatta egyszersmind ez által, hogy a' szegényeket, nem nyomorgatni, mint a' fának és buzának Monipol stáji, hanem ápolgatni, és segiteni köteleztetik a' jó lelkű és Isten féltő ember. Éltesse tehát az Isten és mentül hamaráb emelje leg alább Püspökségre, hogy jó tévőségét más szükölködők is érezhessék.

Német Birodalom.

A' Ménusi *Frankfurtból* Május 20-kán. Úgy látszik, hogy az Anglus árúportékákat itt is le akarják tartoztatni, 's kitiltattatásokeránt a' leg hathatosabb eszközöket akarják elő venni. Annyi leg alább bizonyos, hogy ez a' félelem adott kereskedőinknek alkalmatosságot arra, hogy ezen napokban sok Angliai árúportékáikat küldjék Lipsziába. — Hogy a' Frantzia seregek még nem készülnek városunknak és vidékünknek elhagyásához, elég bizonyos jele ennek egyebek között tsakez is, hogy az ő fő vezérjek Marschal *Augerau* az egész nyárra ujj szállást fogadott magának.

Regensburgból Május 22-kén. Itt nyüzsög néhány napoktól fogva a' Frantzia tiszték' sokasága, a' melyből azt hozzák-ki némelyek, hogy a' Frantzia seregek Junius' elején mind útra indulnak a' Bavariai tartományokból Frantzia ország felé, minthogy már azok az ujj kedvetlenségek, a' melyekre az adott vala alkalmatosságot, hogy az Orosz seregek Cattarót, minekelötte a' Frantziák azt az Austriaiaktól a' Posoni békeségkötés szerént

által vették volna, elfoglalták volt. Már az Aus-
triai seregek útban vannak *Braunau* felé, hogy azt
a' Frantziáktól által vegyék.

Monachiumbol Május 24-kén, Ugy halljuk öröm-
mel, hogy *Napoleon* Császár 40,000 méro gabonát
ajánlott Királyunknak azon *Bavarus* lakosoknak
felsegittetésekre, a' kik a' Frantzia seregeknek hosz-
szas itt való lakások miatt leg többet szenvedtek.
Ezen gabonának 30,000 mérőjét *Straszburgban*, a'
több részét pedig *Veronában* vétetheti által Kirá-
lyunk ö Fge. Hasonló célra van, mint halljuk, az
a' sok kétszersült is határozatva, a' mellyet a'
Frantzia seregek a' *Cattaro* felett támadott bizonta-
lanságok miatt gyűjtöttek vala *Braunauba*. Ezen kör-
nyülállás is szolgáltatathat tehát néminémű reménsé-
get az eránt, hogy ezen várat nem soká az Aus-
triának kezébe fogják hagyni a' Frantzia seregek.
Már tsak azt várnók, hogy a' *Braunaubol* jövő le-
velekben olvashatnánk valami affélét, hogy való-
sággal teszik az abban lévő Fr. seregek az indulás-
ra való készületeket. Ezen várat igen jól meg erő-
sítették a' Frantziák két hónapok alatt, a' mi óta
minden nap 2000 falusiak dolgoznak annak külső
erősségein. Eleséget, kétszersültet 's egyebett, há-
rom hónapra valót gyűjtöttek ott össze. Az Osz-
tályos Generális *St. Hilaire* hadi szállása van a'
várban.

A' Pruszsziát illető levelek, mint a' következen-
dökből akárki által láthatja, még mind olyan
bizontalanok, hogy igen bajosan lehet jövendőre
nézve valamely hiteles környülállást kitapogatni
belőlük.

Berlinből Május 19-kén. Itt fekvő fegyveres
seregeinknek parantsolatjok van, hogy oly készen

legyenek szünetlen, hogy akár melly orában talpra állhassanak. Az ágyuk csoportosan állanak a' piaczokon. A' Király Adjutánsa Major *Bronikowsky* a' ki a' *Swéd* hadi szállásra küldettetett vala követtségbe, onnan Május 14-kén vissza érkezett Berlinbe: hanem semmi körülállások nem mutatják, hogy olyan választ hozott volna a' *Swéd* Királytól, a' melly a' békességnek megmaradhatása eránt reménséget gerjeszthetne. Az ő visszaérkezése után azonnal nagyobb mozgást vettünk észre fegyveres seregeink között, az ólta kapta a' Berlini örző sereg azt a' parantsolatot, hogy az akár melly órában vala indulhatásra készen tartsa magát; az ólta szemléljük piatzainkon az ágyucsoportokat. —

„Hogy a' Swédek magokat mindenütt erőssítik, hogy kemény sántzokat készítenek, és hogy ellenünk a' Pomerániai népet is fellázzasztották 's fegyverbe öltöztették, ezek mind valóságok: hogy a' mi Országlószékünk a' Pomeraniai szélek mellett még is mind ez ideig semmi meglehetős számú armádiát össze nem seregeltetett, ezt mi egyébként nem tulajdonithatjuk, hanem tsak rész szerént annak, hogy a' Swédek semmi ellenséges lépés által megelőzni, 's ez által a' hadakozásnak kezdőjévé lenni nem akar, rész szerént pedig hogy, tsak egyszer az Anglusokkal való hadakozást elkerülhesse Pruszszia, ekkor a' Swédekkel való békesség felől is nem sokat kételkedhetik. Az a' hír is tart még mind, hogy az Orosz Udvar valósággal azon dolgozik, mint közbenjáró, hogy a' hadakozásnak kiütését az Északi Német Birodalomban meg akadályoztassa, 's a' Swéd és Anglus Udvarokat Pruszsziával ha lehet össze békéltesse.

A' Berliniek még valósággal hizelkednek magoknak nem csak az Északi békességnek megmaradásával, hanem az Europai közönséges békességnek helyreállításával is. Hogy ezt melly igen kívánnyák ők, megítélhetjük tsak ebből a' környülállásból is, hogy a' *Berlini Udvari Ujjság*, előhozván azt, hogy az Orosz Császár *Cattarónak* odahagyása eránt parantsolatot küldött volna Dalmátziába, ilyen felkiáltással végzi szavait: *Vajha ez a' szép szerént történt megegygyezés, előljáró postája lehetne az egész és közönséges békességnek!*

Berlinből Május' 20-kán. Prof. *Jungius* szép levegői útat teve itt tegnap. A' levegő tulajdonságainak tanulása és bővebb megesmérése lévén feltett célja, jól felkészítette vala hajóját minden mű ahoz kívántató eszközökkel, levegőmérővel, hideg 's meleg mérővel, &c. *Kölcz* nevű tanítványát is felvitte magával. Déli 1 óra tájtan indúlt fel véghetetlen sokaságnak 's a' Királyi Felségeknek jelenlétekben. Valami 3000 lépésnyi magasságrúl lebotsátott *Jungius* ur egy ludat, a' melly szép tsendesen és épségben érkezett-le egy vízárja által el borittatva lévő mezőre. Harmadfél óra tájban leereszkedvén a' föld' színére a' hajósok, 's az ifiu *Kölczet* a' tsonakból kitévén *Jungius* Úr, maga az után, még egyszer felment, és *Potzdamon* túl szállott-le végképpen. Mi féle jegyzéseket tett a' levegő külömbkülömb magosságai-ban, kétséggkívvül a' tudós világ' eleibe fogja botsátani.

Greifswaldból Május' 13-kán. A' Pruszsiai tartományokkal határos *Swéd-Pomeraniai* széleken olyan nagyok az ellenséges készületek, hogy még a' hídak is mind elrontattak, hogy leg kissebb kö-

zönsülés se lehessen a' két féle lakosok között. Egy Anglus segítő seregnek minden óran lejendő megérkezésével is biztatják magokat a' Swédek. — Mi is tudjuk, hogy *Sándor Császár*, valamint az *Anglia* és *Pruszsia* úgy a' Swéd és *Pruszsia* között való békességnek eszközzésére is ajánlotta legyen közbenjárói jó munkáját: de a' melynek még eddig egy felől sem szemléljük semmi fogatos következéseit.

A' *Swéd Király*' hadi ereje ennyire tétetik közönségesen: — „A' lakosok' száma *Swetziában* és *Pomerániában*, áll 3,770,000 emberekből; ezek közül 50,000 ember a' szárazon katonáskodik; 18000 pedig, rész szerént mint hajós legény rész szerént mint tengeri katona, a' hajókon szolgál. Van 26 *Linea*, 13 *Fregát*, és 300 apróbb nemű (t. i. gálya, kösziklák között szolgáló, 's más egyéb tulajdonságú és nevezetű) fegyveres hajója. Esztendőnként való jövedelme áll 9, millió *Forintokból*.

Danczka (*Danczig*) várossa' jelen való sorsát így írják-le az onnan jött közönséges levelek: — „Ugy látszik, hogy végezetre mi reánk is elkerülhetetlenül érkeztek a' hadakozásnak kedvetlen és zivataros szélveszei! *Anglia*, a' mellyel leg több kereskedést folytattunk, minden hajóinkat letartóztatá. Hijába parantsólja nekünk *Országlószékünk*, hogy a' kikötőhelyeinkbe evező Anglus hajókat, bébotsássuk, rakodni megengedjük, 's szabadon elbotsássuk, mert egygyet sem látunk, hogy hozzánk jöne. *Swétzia*, a' mellyel hasonló képpen folytattunk néminémű kereskedést, ellenségünké lett. Milyen lábonn álljon az *Orosz Birodalommal* való békességünk, ezt az idő fogja megmutatni; nagyon kétségesek ez eránt való környül-

állásaink is. Nékünk leg kissebb tengeri erőnk nem lévén, két Swéd Fregát egész tengeri kereskedésünket semmivé teheti. Mi azon kereskedő hajóinkért, a' mellyeket az Anglusok a' magok kikötőhelyeikben letartóztattak, magunknak semmi elégtételt nem vehettünk, minthogy a' mi kikötőhelyeinkben találtatott Anglus kereskedő hajókat sokkál jobbkor megintette az ő Országlószékek, mint minket a' miénk, a' melyre nézve elébb ide hagyták kikötőhelyeinket, mint-sem letartóztathattuk volna őket. Mikor megintettek hajóssaink, hogy az Anglini kikötőhelyek felé ne evezzenek, már akkor hirt vettünk volt affelől, hogy hajóinkat az Anglusok az ő kikötőhelyeikben letartóztatták. — Sok kereskedőink Hollándus hajókon hozták portékaikat: hanem, ezek is Pruszsus zászló alatt evezvén, ezek is elfogattattak. A' mi kikötőhelyünkben Aprills' 29-kén estve tartóztatták - le a' Swéd hajókat, az itt lévő Swéd Konzúl pedig már Aprilis 28-kán rendelést vett vala stafétán, hogy az itt találtató Swéd hajókat intse-meg, hogy haladék nélkül tavozzanak-el innen, és egy kiseded hajójoknál többet le nem tartóztathattunk. Egy heringel terhelt Swéd hajó akkor akart béevezni hozzánk, mikor a' többek futásban foglalatoskodtak, 's ezek szerentsétlenségünkre azt is elől találták és magokkal egygyütt elvitték. Ilyen sok emberünk egyszeriben megfosztatván élelmeknek keresése módjától, nem soká nagy szükségtől lehet tartanunk. A' kereskedők félbe szakasztván kereskedéseket, az alatt azok a' sok féle emberek is, a' kiknek ezek dolgot szoktak adni, akaratjuk ellen nyugodni kéntelenítettnek, vagy leg alább igen keveset keresnek. Egy szóval nállunk, mikor a' ké-

reskedés szenved, minden szenved. Tsak az az egy reménség táplál még, hogy a' kereskedés' útjának elzárattatása miatt az Anglusok is nem keveset szenvedvén, talám ök magok keresnek valami módot arra, hogy ez a' veszedelmes állapot elmúljon vagy leg alább könnyebbüljön. Vajha meg nem tsalattatnánk reménségünkben! "

Königsbergből, Május' elején. Ide is megérkezék az a' rendelés, hogy az Anglus hajókat, ki és bé evezni szabadon engedjük, 's jó szívvel lásuk: hanem egy sem mutatja magát még eddig nállunk, A' pénz' szüke igen nagy.

Annak alkalmatosságával, midön a' Swéd Király a' Pruszsia ellen való hadhírdetést kiadta, a' külső Udvaroknál lévő Swéd Követekhez is küldetett Ministere által a' Greifswaldi hadi szállásról egy nyilatkoztatást, a' melynek ez a' foglalata: — „

Uraim! kétségkívül értésekre esett eddig a' közönséges levelekből, hogy néhány Pruszsus csoportok rendelést vettek a' *Lauenburgi* Hertzegségre való bényomulásra, a' mely mostanában az ö Swéd Királyi F.ge seregeinek védelmezések alá van vétetve. Azonn nyilatkoztatás szerént, a' melyet ö F.ge akkor tett, midön *Ratzeburgból* elútazott, hogy seregeinek meg támadtatásokat ugy fogja nézni, mintha önnön tartományaira támadnának, lehetetlen meg érteni azt a' különös és tsudálatos megkülömböztetés, a' mellyet ezen tekintetben teszen a' Pruszsus Király, midön azt mondja, hogy a' *Lauenburgi* Hertzegség a' Frantzia Birodalomnak fegyver által nyert, és az után egy forma szerént való egygyezés által Pruszsziának engedett tulajdona; 's következésképpen ennek a' Pruszsziái sere-

gek által lejendő elfoglaltatása nem nézettethetik úgy, mintha az által a' Swéd seregek ellen valamely ellenséges lépés létetődne. Midön ö Swéd Királyi Felsége minden erejének öszszeszedése által azon iparkodna, hogy a' Nagy Britanniával való Kötésével megegyezőleg, ennek, leg alább örökségeinek egy részét (*Lauenburgot*) megtarthassa, 's pedig egy olyan időben, midön a' Berlini Udvar' czélozásaiból meg semmit is tudni nem lehetett: ekkor kétséggkívvül elégséges indító okokat találhatott ö Swéd Kir. F. ge a' Prusszus Királynak Bonapártéval való belső barattságában, 's nevezetesen azon rendelkezésben, a' mellyet Angliának kereskedése ellen kiadatott, arra, hogy ellene tett intézetei mellett áthatatossággal megmaradjon. Ö Swéd Királyi Felsége mintegy már hozzá szokva lévén ahoz, hogy Prussziát, arra a' szövetségre nézve, a' melly e' között és azon Hatalmasság között fenn-áll, a' mely Swétziával és ennek szövetségeseivel hadakozik, a' jelenvaló történetet 'sem egyébnek, hanem tsak az előbbeniek' szükséges következtetéseknek lenni tartja. A' Prusszus Király, az által, hogy Prussia, az ö Britanniai Felsége örökös tartományait elfoglalta; hogy az Északi folyó vizeket és kikötőhelyeket az Anglus zászlók előtt bezárta; 's az által végezetre, hogy nyilvánásagosan kihirdettette, hogy mind ezeket tsak a' Frantzia Országgal való Kötésének ereje szerént tselekeszi: elég világosan ki nyilatkoztatta azon ellenséges czélozását a' mellyel a' három szövetséges Udvarok ellen viseltetik. Ha Prusszia a' Lauenburgi Hertzogségben megtámadja a' Svéd seregeket, ezt ö Svéd Felsége soha ellenséges megtámadtatásnál egyébnek nem tarthatya. Akárhol meg támadtassa-

nak az ő Felsége seregei, azt soha hadakozás hirdetésnél egyébnek lenni nem ítélné; 's így tekintti ő Svéd F. ge a' maga seregeinek a' Lauenburgi vidékeken lett meg támadtatásokat is. Pruszsia azt mondja, hogy önnön határait által lépni telyeséggel nem akarja: azonban Lauenburgot is a' maga határain belül lenni erőssíti; holott' ez, a' Svéd Obester *Lopenhielm* vezérlése alatt lévő seregek által vala el foglaltatva, a' ki csak erőszak által kényszerítettethetett az onnan való kijövetelre. Illyen módon kívánván a' Pruszsus Udvar a' maga Lauenburgba való erőszakos bérontását palástolni, 's az első reá való lövést mintegy várva-várván, hogy támadását az által mint álortza által fedezhesse: minden ember könnyen által láthatya az ő képzelt okoskodásának erejét, és könnyen meggyőzethetik azon ügynek igazságos volta felől, a' melynek védelmezését a' mi urunk, a' Svéd Király, meg határozta. *Greifswaldban* April 22-kén, 1806. "

A' Frankfurter levelek szerént az ott és a' környéken fekvő *Augereau* serege olyan mozdulásokat tett Májusnak vége felé, a' mellyek sokaknak alkalmatosságot szolgáltatnak arra a' vélekedésre, hogy a' Frantzia fegyveres nép nem soká ismét útnak indulhat *Hannovera* felé. — Több más közönséges levelek is említenek a' félét, hogy ha Pruszsia és Anglia között kevés idő alatt helyre nem állhat a' békekesség, úgy nem csak Hannoverába, hanem más Északi Német tartományokba is nagy számú Frantzia armádia fog benyomúlni.

Nagy Britannia.

Londonból Május 9-kén. A' Frantzia ország-lószékek egy ideig folytattatott alkudozásainknak, a' mellyek vagy már egészen félbe szakadtak,

vagy minden órán félbe fognak szakadni, nem leve kivánt kimenetelek a' békességre nézve. Minister *Fox* eleintén hájlandónak lenni mutatta magát arra, hogy a' békességnek helyreálltathatása végett valamelly áldozatot tegyen: hanem az alkudozásoknak végzödések felé, kettségkívvül azért, hogy nem találta a' feltételeket elfogagtathatóknak, megváltoztatta előbbeni békességes hajlandóságát. Közöséges vélekedés Londonban az, hogy a' Nápolyi változások nagyon terhesse tették az Anglia és Frantzia országok között lehető minden békességes alkudozásokat.

A' *Portsmouthi* kikötőhelyben 15 Anglus Regimentek ültek hajókra. Tizenhatodik a' *Meuron* Helvétus Regimentje. Ezen 16 Regimentek egyenesen Napkeleti India felé fogják a' közöséges válekedés szerént venni útjokat, hogy gazdagságunknak ezen kútfejét a' Frantziáknak minden meszterkedések ellen egész bátorságba helyheztessek.

Az a' Nêmet *Légió*, a' melly Hannoverának idegen kézre lett jutásától fogva Anglus zsoldra lépett és Angliában tartózkodik, mostanában 15 ezer emberekből áll.

Arthur Paget ur helyett *Adair* urat nevezte az Angliai ujj Ministérium a' maga Bétsi tellyes hatalmú Követjévé, ki is minden órán útnak fog oda indúlni.

Londonból Május 16 kán. *Jakson* ur, a' kit Országlószékünk Berlinből vissza hivatott, alig érkezett-meg Londonba, hogy azonnal fontos Kabinétumi tanátskozásra adott megérkezése által alkalmatosságot, a' mely a' Királynak személyes előlülése alatt tartatott. A' végzés, a' melly ezen ta-

nátskozásban tétetődött, haladék nélkül közönsé-
gessé lett, és annyiban áll: — „Hogy az a' hadako-
zás, a' melly Pruszsia ellen eddig tsak mintegy
előrevalóképpen (*provisorie*) folytatódott: mosta-
nában végképpen való meghatározott módon elkezd-
dődjön folytattatni. A' Király azonnal meg erősít-
ette a' minden ilyen környülállások között szükséges
Aktákat. A' magános emberek prédáló hajóiknak,
a' Pruszsia hajok el fogdosására szabadság leve-
lek adattak, 's több effélék.

* * *

S a v a n y ú v i z r ő l v a l ó T u d ó s í t á s .

A' Bilini savanyú vizeknek forrásaik úgy meg-
zavarodtak 1804-ik esztendőben, hogy a' közele-
lébb múlt 1805-ik esztendőbeli nyáron nem szol-
gálhattunk vélek. — Tetemes költségünk után nem
tsak az előbbi lábra vissza állítottuk azokat, ha-
nem olly szerentsések is vóltunk, hogy új, és
még jobb foganatú forrásra találhattunk. — Je-
lentjük tehát az érdemes Közönségnek, hogy e'
folyó Pünköst havától kezdvén ezen oly kedves
és egészséges savanyú vízzel ismét szolgálhatunk.
Annak minéműségéről még e' jövő nyáron egy kis
munkátskát fog az ide való Orvos *Reusz* Ur kiadni
— Költ Bilinben Csehországban, Pünköst Havá-
nak 10-ik uapján, Hertzeg Raudnicz Lobkovicz
Gazdaság és Kereskedésbéli Fő Tisztsége által.

* * *

Ezen Tek. Ns. Veszprém Vármegyében fekvő
Dégi Uradalomban, ebben az Esztendőben is lesz-
nek 2000 egynyírésü — egy általjában Spanyol
fajtáktól származott — selmes anya juhok; hason-

ló tulajdonságú 100 darab hágó kosok, és 500 idei bárányok el adók, mellyek az ezen betses, és nagy haszonnal egybe kötött gazdaság nemét kedvellő érdemes Vevőknek, itt helyben Dégen, alku szerént, a' mint kiki választani fog, fognak el adatni. Ha kinek tehát szándéka 's kedve leéndene, gazdaságát ezen nemes baromtartással előmenetelesíteni: a' helybeli Tisztségtől, nevezetesen Kovács Ferentz Inspectorától, ezen tárgyról levelezés által is előre, per Albam Regalem, Lepsény — in Dég — bővebben értekezhetik. Dégen Májusnak 11-dik napján 1806-dik Esztendőben.

* * *

M á s o d f z o r i H i r a d á s.

Minekutánna én Tek. N. Borsod Vármegyében Visnyo helységben helyhez tetett kő sindel (Pála kő) azon Bányát, mely ennekelötte *Farkas János* Ur birtokában vala, ezen folyó 1806-ik esztendőnek Febr. hónapnak első napján kezemhez vévén tetemes költségeim által tökéletességre hoztam volna: kötelességemnek tartottam kinek kinek tudtára adni azt; hogy ezen, a' tűz és minden féle üdő mostohaságának ellent álló kő táblákkal (melynek hasznos voltát a' F. Magyar Helytartó Tanáts is még 1799-ik esztendőben a' 18914-ik szám alatt költ kegyelmes Tudósításában nem tsak meg esmérni, hanem annak további készítését is kegyelmesen meg hagyni méltoztatott) minden karban lévő Uri Rendeknek már nagyobb számmal is szalgálhatok. Ezen Visnyói kő táblák minémü haszonnal fordítatnak épületek fedezetére bizonyyságot tehetnek azok, a'

kik a' leg nagyobb megelégedéssel épületeiket már fedezték: Látni lehet azt Budán a' F. ges Nádor Is- pány eö Herczegségének egy mulató épületén, Pes- ten az Augustana Vallás beli Templomon, 's T. N. Komárom Vármegyében helyheztetett Orosz-leány helységben lévő templom tornyán. T. N. Heves Vármegyében Maklár nevezetü helységben szinte templom tornyán, Eisek Eger városában már szá- mos házakon 's több más helyeken és épületeken. Azoknak tehát a' kiknek kedvek volna sindel he- lyet illyetén több századokig is tartó Pála köve, épületeiket fedeztetni, lakhelyemen Egerben nálam tett jelentés után kész szolgálatomat ajánlom, a' hol is minden előre való fizetés nélkül a' Depositoriumban mázsájának ára Rf. 2 xr. 24. Visznyón pedig a' Bányában Rf. 2. — Költ Egerben Pünköszt havának 18-ik napján 1806.

Felső Eöri Nagy György.

* * *

Kótyavetyének megmátsoltatása.

Adatik tudtokra mindeneknek, a' kiket illethet, hogy az eltöröltetett Trinitarius Szerzetes Rend- je' templomának és kertjének Egerben, kótyavetye által lejendő eladattatása, a' melly a' folyó Junius 30-ikára vala határoztatva, az ő Felsege paran- tsolatjára a' Fels. Kir. Helytartó Tanátsnak a' fo- lyó esztendőben Martzius 26-kán a' 4384-ik szám alatt költ kegyelmes Rendelése szerént, tovább va- ló Felseges Rendelesekig elhalasztódott.